

Měnový spot (FX spot) – nákup cizí měny

Definice kontraktu:

Spotový obchod je nákup/prodej jedné měny za jinou měnu za předem dohodnutý kurz. Vypořádání obchodu proběhne standardně se spotovou valutou obvykle do dvou pracovních dnů po datu uzavření obchodu.

Základní účetní zápisy:

Postupy účtování jsou upraveny ve Vyhlášce č. 500/2002 Sb. Způsoby oceňování jsou upraveny v Zákoně o účetnictví č. 563/1991 Sb., §24 - způsoby oceňování.

Příklad:

Společnost se rozhodla 30.7.2013 nakoupit 100 000 USD za aktuální nabídnutý devizový kurz 20,40Kč/USD u společnosti AKCENTA CZ. Transakce bude vypořádána k 1.8.2013. Devizový kurz ČNB k datu vypořádání transakce činil 20,30Kč/USD.

Shrnutí podmínek měnového spotu z pohledu společnosti:

	Typ transakce	Datum vypořádání	Sjednaný devizový kurz	Částka cizí měny
Nákup cizí měny	spot	1.8.2013	20,40 Kč/USD	100 000 USD

Přehled devizových kurzů:

Datum	Devizový kurz ČNB	Poznámka
30.7.2013	20,20 Kč/USD	datum uzavření
31.7.2013	20,35 Kč/USD	datum účetní závěrky
1.8.2013	20,30 Kč/USD	datum vypořádání

Účetní zachycení produktu:

Pro zachycení účetních operací byly použity syntetické účty v členění podle postupů účtování pro podnikatele. V roce 2013 byla vymezena pouze směrná účtová osnova a volba a definice příslušných syntetických účtů je v pravomoci účetní jednotky.

Den uzavření obchodu – 30.7.2013:

V den uzavření obchodu dochází k účetnímu zachycení transakce na podrozvaze:¹

MD 751 Pohledávky ze spotových obchodů s cizí měnou	(100 000 USD) 2 020 000
Dal 790 Pomocné účty	(100 000 USD) 2 020 000
MD 790 Pomocné účty	2 040 000
Dal 752 Závazky ze spotových obchodů s cizí měnou	2 040 000

Den účetní závěrky – 31.7.2013:

Nevypořádaná transakce na podrozvaze se k datu účetní závěrky (např. 31.7.2013) přecení aktuálním devizovým kurzem. Dle obecných účetních pravidel se mohou kurzové zisky/ztráty z tohoto přecenění zaúčtovat do výnosů/nákladů.²

MD 751 Pohledávky ze spotových obchodů s cizí měnou	15 000
Dal 790 Pomocné účty	15 000
MD 378 Jiné pohledávky	15 000
Dal 663 Kurzové zisky	15 000

Nevypořádaný závazek ze spotových obchodů představuje závazek společnosti zaplatit 2 040 000 Kč (100 000 USD * sjednaný spotový kurz 20,40 Kč/USD). Nevypořádaná pohledávka ze spotových obchodů představuje pohledávku společnosti obdržet 100 000 USD oceněných rozvahovým kurzem (pro toto zaúčtování byl použit kurz 20,35 Kč/USD).

Den vypořádání transakce – 1.8.2013:

Společnost realizovala kurzovou ztrátu ve výši 10 000 Kč (2 040 000 Kč – 2 030 000 Kč).

MD 221 Bankovní účty (USD)	(100 000 USD) 2 030 000
Dal 221 Bankovní účty (Kč)	2 040 000
MD 563 Kurzové ztráty	10 000

Pokud by společnost realizovala kurzový zisk, zisk by byl vykázán na účtu 663 (MD).

¹ Podrozvahové zápisy nejsou z pohledu Vyhlášky č. 500/2002 Sb. vyžadovány, nicméně pro účely sestavení účetní závěrky je nutné významné podrozvahové expozice zveřejnit v příloze účetní závěrky.

² Český účetní standard pro finanční instituce č. 105 hovoří o tom, že účetní jednotky s výjimkou bank a České národní banky mohou účetním předpisem stanovit, že o tomto přecenění neúčtují. Toto ustanovení v českých účetních standardech zcela chybí, nicméně se lze domnívat, že u účetních jednotek účtujících podle vyhlášky č. 500/2012 Sb. lze postupovat obdobně a mají rovněž možnost volby.

Rovněž je nutné odúčtovat přecenění transakce k rozvahovému dni, pokud bylo o tomto přecenění účtováno do výsledku minulého účetního období.

MD 563 Kurzové ztráty	15 000
Dal 378 Jiné pohledávky	15 000

Z podrozvahy se k datu vypořádání odúčtuje zachycená spotová transakce.³

MD 790 Pomocné účty	(100 000 USD) 2 035 000
Dal 751 Pohledávky ze spotových obchodů s cizí měnou	(100 000 USD) 2 035 000
MD 752 Závazky ze spotových obchodů s cizí měnou	2 040 000
Dal 790 Pomocné účty	2 040 000

Zdanění:

Den uskutečnění transakce

Ke dni uskutečnění transakce nevznikají žádné dopady do základu daně z příjmů právnických osob.

Přecenění, den účetní závěrky a vypořádání kontraktu

Přecenění měnového spotu zůstává v základu daně, tzn. představuje zdanitelný výnos nebo daňový náklad.

Dle výkladu Generálního finančního ředitelství kurzové zisky nebo ztráty (i nerealizované), které vznikly ke dni účetní závěrky nebo vypořádání transakce, vstupují do základu daně z příjmů společnosti.

³ Nepovinné, viz poznámka pod čarou 1